

Česa se ob fojbah spomni in boji Zveza borcev

Milan Gregorič

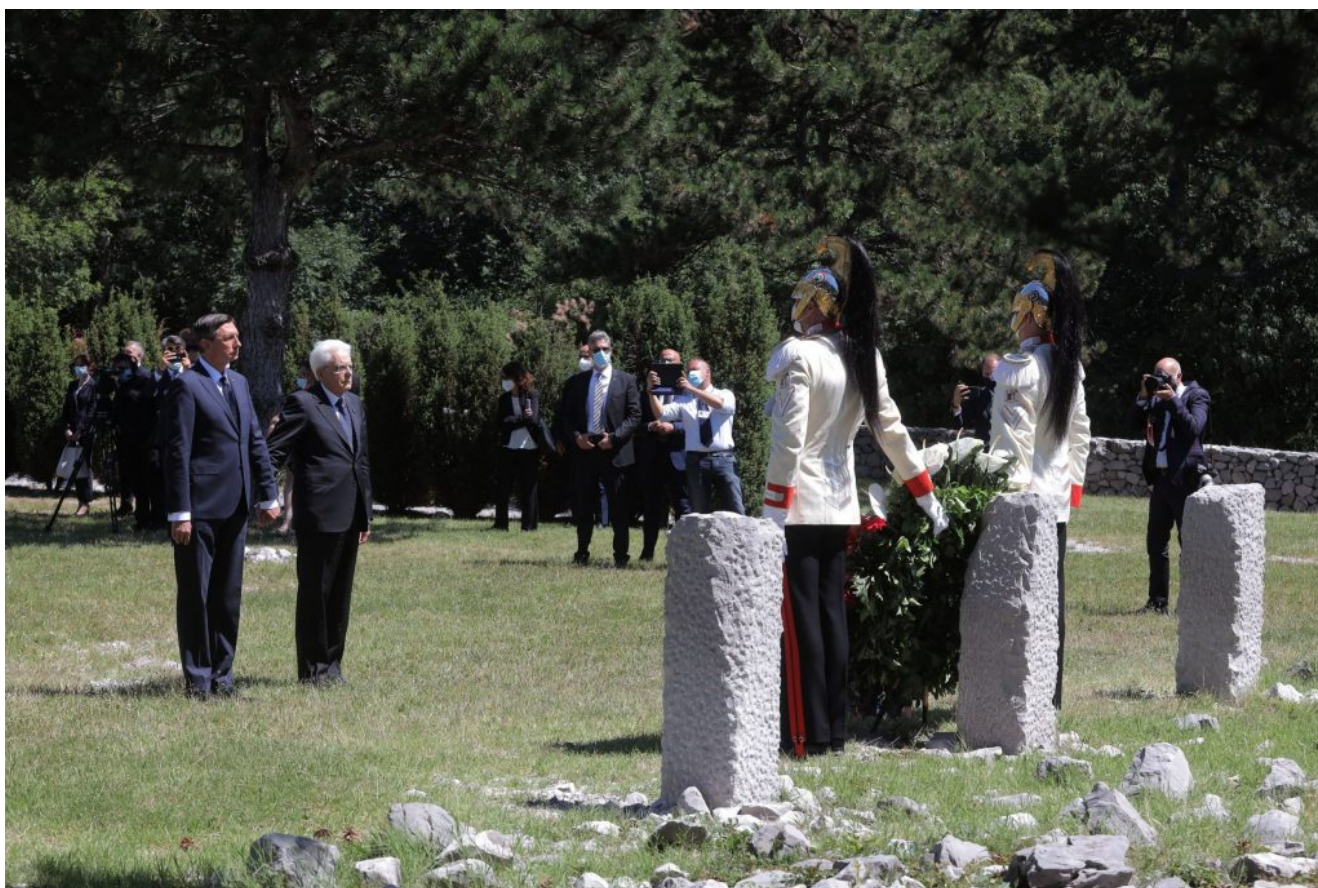
NEKAJ MISLI O SPRAVNEM DEJANJU NA BAZOVIŠKI GMAJNI

Predsednik Združenj borcev za vrednote NOB Marjan Križman je Borutu Pahorju pred njegovim obiskom bazoviške fojbe predlagal, »naj razmisli, ali je klanjanje nad fojbo laži

državotvorno dejanje», pa da naj »v izogib vesplošnemu ogorčenju Primorcev odstopi od te namere«, ker večina borcev meni »da ta predsednik ne predstavlja več vrednot NOB«.

O fojbi laži

Zgodovinarji so si danes skoraj enotni, da so jugoslovanski oblasti po vojni na prostoru bivše Julijske krajine (Trst, Gorica, Istra, Kvarner) izvensodno pobile in neznano kje zagreble okrog 3.000 ljudi, pretežno Italijanov. Znano je tudi, da njihova trupla niso končala v bazoviški fojbi, kar dobro vedo tudi italijanske oblasti.

Italija, Bazovica.

Obisk predsednika republike Boruta Pahorja v Trstu.

Polaganje vencev predsednikov Slovenije in Italije na spomenik pri bazoviski fojbi.

Kljub temu pa so to fojbo izbrale za kraj spomina na te žrtve in jim tam postavile spomenik, ki simbolizira vsakršna druga brezna širom Istre in Krasa, v katerih so končala trupla nesrečnikov.

Zato jim nihče ne more očitati, da je to spomenik laži. Laž je, če kdo trdi, da so trupla teh žrtev v bazoviški fojbi. Tako imajo svojci in ostali obiskovalci spomenika vso pravico, da se tam zbirajo in objokujejo svoje drage, ki so ostali brez dostojnega groba.

Bil je skrajni čas, da tudi Slovenija na državni ravni prizna ta zločin in se tem žrtvam pokloni. Kajti, kot je dejal novinar Bojan Brezigar v odmevih, *»si vsi mrtvi zaslužijo spoštovanje, še zlasti tisti, ki so umrli nasilne smrti«*. Pisatelj Boris Pahor pa bi naj ob prejemu dveh odlikovanj izjavil, da jih *»posveča vsem umrlim pod fašizmom, nacizmom in komunizmom«*.

Borut Pahor je dobro vedel, da ga bodo zaradi te geste domači levičarski skrajneži popljuvali, a je v sebi našel moč, tvegala ta korak in s poklonom tem povojnim žrtvam reševal čast slovenske države.

Sicer pa ga tudi brez bazoviške fojbe tako in tako že dolgo pljuvajo, odkar se je strgal z verige globoke države in hodi po svoji poti. Če bi slučajno podoben spravni dogodek kdaj prej uspel Kučanu, sem prepričan, da bi ga ti isti kritiki kovali v nebo.

Zgodovinar, novinar in publicist Tino Mamić je ob tej priložnosti zapisal (Vipavska.eu, 13. 7. 2020), *»da se je Borut Pahor s tem dejanjem zapisal v zgodovino. Kot nekdanji komunist je naredil korak, ki ga velika večina levičarjev, posebej politikov, ne zmore. Ali pa si tega ne upa«*.

0 vesplošnem ogorčenju Primorcev

Ne vem, kje Križman vidi to vesplošno ogorčenje Primorcev. Obe manjšinski krovni organizaciji (SSO in SKGZ) sta to spravno dejanje pozdravili. Kot tudi senatorka leve provenience Tatjana Rojc z besedami (Dnevnik, 13. 7. 2020), da gre pri tem *»za zgodovinski prelomni dan za zgodovino Trsta«* in dodala, *»da bi to lahko bil začetek nekega novega procesa,*

neke nove prihodnosti, na kateri bomo gradili našo novo evropsko identiteto«. Tudi večina sredstev javnega obveščanja, ne samo na Primorskem, ampak tudi v osrednji Sloveniji, v Italiji in celo drugod po Evropi, je dogodek pospremila z odobravanjem. Kakih sto protestnikov je sicer Boruta Pahorja na Fernetičih pričakovano posprenilo z »izdajalcem«, česar pa široka javnost ne jemlje resno. Predvsem pa tega še ne moremo smatrati za »vsesplošno primorsko ogorčenje«. Edino če slučajno borčevska organizacija ne misli, da kar ona predstavlja vso Primorsko.

0 rehabilitaciji TIGR-a

Sergio Matarella se je pred štirimi tigrovskimi žrtvami simbolno poklonil in s tem opravičil za neizmerno gorje, ki ga je fašizem povzročil slovenskemu narodu, ter s tem hkrati politično rehabilitiral štiri junake.

Italija, Bazovica.

Obisk predsednika republike Boruta Pahorja v Trstu.

Prihod predsednikov pred spomenik bazovskih junakov in

polaganje vencev obeh predsednikov na spomenik bazovskih junakov.

Tudi njega so zaradi tega koraka in zaradi vrnitve Narodnega doma Slovencem popljuvali njegovi domači skrajneži, a v tem primeru desničarski. Naredil je gesto, ki je bila do včeraj nepojmljiva, reševal z njo čast italijanske države in bo z njo tudi on šel v zgodovino. Motilno ostaja pri vsem tem to, da ustreljeni Tigrovci še niso bili tudi sodno rehabilitirani, in uradno še vedno veljajo za teroriste. Globoko upam, da se bo tudi to enkrat zgodilo.

Vendar čakajo Tigrovci že tri četrto stoletja še na neko drugo rehabilitacijo in opravičilo in to s strani duhovnih dedičev komunističnega vodstva NOB, ki je po verodostojnih podatkih zahrbtno likvidiralo vodilne Tigrovce Ferda Kravanjo, Maksa Rejca, Antona Majnika, Zorka Ščuko in številne druge primorske domoljube, vključno s Čedrmaci.

Po zadnjih informacija celo Janka Premrla Vojka. Mnoge Tigrovce so še po vojni vlekli po zaporih, jih zasliševali, jim prepovedovali, da bi pisali o TIGR-u itn. Demonizacija TIGR-a je šla tako daleč, da še danes ni na spomeniku v Bazovici, v tem svetišču tigrovstva, niti ene same besede o tem, da so bili štirje ustreljeni junaki Tigrovci, kar je v nebo vpijoča krivica. Še poldrugo desetletje po vojni, ko so nekateri vidni Tigrovci postavljali zahteve po proučitvi zgodovine TIGR-a, po njegovi rehabilitaciji in ustanovitvi posebne tigrovske veteranske organizacije, so na seji CK ZKS z dne 13. 6. 1958 padale po njih sledeče uničujoče ocene (Primorski Rodoljub, št. 5/2001): *»TIGR ni bilo napredno gibanje, ker to ni bila zavestna politična akcija, ampak narodno osvobodilno gibanje«* (Mitja Ribičič).

Pa, *»da se za sedanjo akcijo teh ljudi skriva načrtna tuja, imperialistična obveščevalna akcija«* (Boris Kraigher), in, *»da naj vse te nam sovražne elemente zasliši notranja uprava«* (Ivan Maček). Zato bi se moral, ob Pahorju in Matarelli, pokloniti bazoviškim junakom tudi Marjan Križman za vse zlo,

ki so ga vrhovi ZKS, ob sosterilskem molku borčevskega vodstva, povzročili Tigrovcem, da bi tako tudi on rešil čast svoje organizacije.

In še par besed o Borutu Pahorju in vrednotah NOB

Borut Pahor je svoje spoštovanje do NOB-ja dokazal s številnimi svojimi dejanji in tega ne more zbrisati nobeno mnenje borčevske organizacije. Tudi sicer bo osvobodilni boj ostal zapisan v zgodovini slovenskega naroda kot izjemno dejanje in velika vrednota. Vendar je komunistično vodstvo ta boj zlorabilo za izvedbo revolucije, ki pa si je umazala roke z nepojmljivimi zločini, predvsem do lastnih narodov kot tudi do Italijanov, in s tem omadeževala tudi NOB. Pahorjev poklon je bil namenjen italijanskim žrtvam tega nasilja in je z njim reševal ne samo čast slovenske države ampak tudi čast borčevske organizacije.

Kot jo je nedavno tega reševal s svojim poklonom domačim žrtvam revolucionarnega nasilja v breznu pod Macesnovo gorico. Če se borčevsko vodstvo ne bo sposobno dokopati do teh spoznanj, se bo nekega dne s svojimi zakrnelimi stališči znašlo v ropotarnici zgodovine. Tudi številni kritični odmevi na borčevsko držo v primeru pravega dogodka v Bazovici in v Kočevskem rogu to več kot potrjujejo.

Italija, Trst.

Obisk predsednika republike Boruta Pahorja v Trstu.

Vrocitev odlikovanj trzaskemu pisatelju Borisu Pahorju.

Koper,

17.

7.

2020

Milan Gregorič

Milan Gregorič je prejemnik Peterlinove nagrade (2012), ki jo podeljuje Slovenska prosveta iz Trsta in Častnega priznanja Boruta Meška (2014), ki ga podeljuje Društvo novinarjev in publicistov, Ljubljana.